

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Cenaza celo leto po pošti je 4 gold. 40 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za ene kvatre 1 gl. 10 kr. Ako se pa iz založnice v Ljubljani na bregu hiš. št. 190 jemlje, se plača za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za ene kvatre 1. gl. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja se pol gold.

V petek 15. Sušca 1850.

Naznanilo *).

S koncom tekočega mesca bo „Slovenija“ v moji zalogi izhajati nehala. Ker se je pa več p. n. gospodov nanjo za pol ali za celo leto naročilo, stopim torej s ponižno prošnjo prednje, da bi se blagovolili na nov, politiški časopis „Ljubljanski Časnik“, ktere ga bo gospod fajmošter Blaž Potočnik vredval in ki bo v moji zalogi prihodnji mesec izhajati začel, naročiti. Ker je celoletna cena „Ljubljanskega Časnika“ s poštnino vred 7 gold.; toraj prosim, da bi mi tisti p. n. gospodi, ki so se za pol leta naročili, 35 kr.; in tisti, ki so za celo leto naročnino poslali, 1 gold. 45 kr. v pismih z opasko „naročirni denarji“ pred ko bo mogoče poslati blagovolili. Tisti gospodje pa, kateri ne mislijo na „Ljub. Časnik“ naročiti, naj nam prvega, ki ga bodo dobili, po pošti retour pošljejo; to nam bo znamenje jim ostanek od naročirnega denarja za „Slovenijo“ tudi nazaj poslati. — Ljubljana 8. marca 1850.

Jožef Blaznik, tiskar in založnik.

*) V našem zadnjem naznanilu smo se bili v rajtvi zmotili, kar zdaj tukaj popravimo.

Resnica čez vse.

Ko je unidan Laibacherca Slovenijo nekaj uhalo in ongovila, jih je en par rekla, ki niso skoz in skoz resnične. Djala je namreč: „Glücklicher Weise ist dieses Hyperslovenisch (to je slovenšina, kakoršno Slovenija piše) für den schlichten Landmann ganz unverständlich, und wahr ist die schon anderorts gemachte Bemerkung, dass es in jedem Dorfe Krains mindestens Einen gibt, der deutsch gut versteht, aber selten irgendwo Einen, der desjenigen slovenischen Idioms mächtig wäre, in deren sich die „Slovenija“ ergethet.“

Draga Laibacherca! jaz mislim, da se „gut deutsch verstehen“ pravi toliko nemško znati, da kdo zamore saj take nemške bukve in časopise razumeti, ki se pišejo za proste ljudi. Postavim, bukve, ki so v historičnem slogu pisane, ali take, ki po domače od kmetijstva in rokodelstva govore. Nadalje časopise, ki jih Nemci Volksblätter imenujejo. Kdor takih bukev in časopisov ne razumi, ga gotovo nobeden pameten človek med tiste ne šteje, ki dobro nemško zastopijo. Tistim, ki le semtertje kaki „Gut Morgen“, „wie gehts“ ali „Koschamer Diener“ itd. šterknejo, pravijo Nemci, da znajo po nemško „radbrechen“. Če tedaj ti, draga Laibacherca! misliš, da se na Krajskem res v vsaki vasi kaki človek znajde, ki dobro nemško zastopi, se tako motiš, da bi človek siloma mislil, da nisi nikdar med kmete zašla, in da ti krajskega kmeta, kar jezik zadene, le toliko poznaš, kolikor so ti od njega ljudje povedali, ki niso nikdar med njimi živeli in se nikdar z njim kaj dosti pečali. Jaz sim krajsko deželo večidel prehodil, sim v raznih krajih dalj časa živel in sim se prepričal, da je po mestih in imenitnih tergih na deželi res veliko ljudi, ki dobro ali saj precej dobro nemško znajo.

Da Ljubljanečani večidel slovensko in nemško znajo, je vsakemu znano. Toda zraven tistih, ki po mestih in tergih na deželi nemško znajo, se jih pa najde gotovo tudi toliko ali pa večidel še veliko več, ki nič nemško ne znajo, ali jo pa le za silo kaj malega lomijo. Ravno tako je tudi gotova resnica, da je po mestih in tergih na deželi zunaj ptujcev prav prav malo ljudi, kateri bi slovensko ravno tako dobro ali pa še bolje ne razumeli kakor pa nemško. Kar nam že to priča, ker se zunaj Ljubljane povsod le po slovensko pridiguje. Nemška pridiga v Novem mestu ali Teržicu je redka stvar. Da Kočevja in drugih nemških koticov semkej ne štejem, se samo ve. Še Sorčani in Belopečani znajo večidel tudi slovensko marnjati. Še clo Kočevjarjev je, posebno na mejah, veliko, ki oba jezika govorijo. Da svojega bolj ljubijo kakor pa ptujega, si slehern lahko sam misli.

Na dalje je gotova resnica, da je na Krajskem na vseh prav prav malo ljudi, ki dobro nemško znajo. Če človek 15 vasi obiše, v katerih samo kmeti prebivajo, in takih je vender na Krajskem naj več, eden k drugemu komaj v eni kakega človeka najde, ki res dobro nemško zastopi. Dragi Laibacherca! Le pojdi v Bohinj in voboje Poljane, pojdi v Ipavo in na Pivko, pojdi med bele in suhe Krajnce, baraj ob Savi in Sori, in prepričana bodeš, da sim resnico govoril. Kdor pa drugam ne zajde, kakor v velike oštarije ob poglavitnih cestah in nekoliko streljajev okoli Ljubljane, ne bode resničnih zaved krajskega ljudstva nikdar po resnici spoznal.

Tudi ni res, kar Laibacherca terdi, da namreč prosti Slovenec slovenšine, kakoršno Slovenija piše, čisto nič ne zastopi. Ni res, da je taka slovenšina „für den schlichten Landmann ganz unverständlich“. Res je sicer, da Slovenija ne piše

vsih sestavkov tako, da bi jo vsaki prosti Slovenec skoz in skoz razumel. Toda treba je vedeti, da Slovenija ne piše samo za kmeta, marveč tudi za izobražene Slovence, katerih je Bog vendar tudi nekaj dal. Tem bi bilo gotovo zoperno brati, ko bi jim Slovenija vsako reč po kmečko razlagala. Tudi nikar ne pozabimo, da prosti kmet drugih narodov političkih novin tudi skoz in skoz ne zastopi. Nekaj ne zastran jezika, nekaj pa zato ne, ker so mu reči samo na sebi previsoke in neznane. Kakoršna je z drugimi političkimi novinami, ravno taka se godi Slovenii. Kakor namreč prosti nemški kmet Laibacherce marsikdaj ne bo razumel, ravno tako se bo tudi slovenskemu kmetu godila, če bo Slovenijo v roke vzel. Kar njegovih zapopadkov ne preseže, bo razumel, kar je pa čez njegovo zastopnost (was ausser seinem Horizonte ist) pa ne bo razumel. To mi bo mende vsaki rad poterdil. Če človek vse prav premisli, kar Laibacherca v gori imenovanem sestavku pove, bi bil skoraj prisiljen misliti, da ima ona tudi tisto staro pa prebito neslano presojo, da namreč mora biti vse za prostega kmeta, kar se slovensko piše. Da se pa ti, draga Laibacherca! za gotovo prepričaš, da ni res, kar ti terdiš, da namreč prosti kmet slovensine kakoršna Slovenija piše, čisto nič ne razumi, nemšino pa saj v vsaki vasi eden dobro zna; ti svetujem, vzemi ti v roke kaki nemški Volksblatt, in vzdignite se s Slovenijo na kmete. Pojdite v vsako vas. Pokličite pod košato lipo prebivalce cele vasi in začnite jim brati vsaka v svojem jeziku. Slovenija po hiperslovensko, ti pa po prosto nemško, in jaz stavim svoje poštenje in svojo glavo, da bode Slovenija pod vsako lipo veliko ljudi najdla, ki bojo saj nekatere njene sestavke razumeli; ti boš pa eden k drugemu se v petnajsti vasi komaj koga dobila, ki te bode zastopil. Le poskusi in bodeš verjela.

Nadalje pravi Laibacherca: „Der Werth einer Landesverwaltung besteht nicht in der Sprache, in der amtirt wird, sondern im innern Gehalte derselben, und dass dieser bis nun in Krain nicht ein schlechter war, bezeugt nicht bloss der Correspondent aus Laibach in der Wiener Zeitung vom 10. d. Nro. 36, sondern, was viel wichtiger ist, die öffentliche Meinung in Krain, obgleich alle Amtsacten nicht in der Volks- sondern in deutscher Sprache aufgenommen wurden.“

Res je seer, da vlada krajske dežele ni bila ravno naj slabši. Toda čez in čez jo za dobro spoznati, je le kakemu hvalonu mogoče. Da tukaj družega nič v misel ne vzamem, prosim samo to enmalo pomisliti, kar se je pred malo leti v boštanjskem kantonu godilo. — Res je tudi to, da jezik sam na sebi še vlade kake dežele dobre ne stori. Toda menda vendar nobeden pameten človek ne bode tajil, da je bilo to velika pomankljivost poprejšnje vlade, da je slovenskemu ljudstvu, ki večidel nič nemško ne zna, skoraj samo nemške postave dajala, in mu iz kancelij samo nemške pisma pošiljala.

Naj reče kdo, če zamore, da to ni pomankljivost, če vlada ljudstvu tako piše, da jo posebno na deželi med sto ljudmi dostikrat še eden ne zastopi. Naj reče če si kdo upa, da ni bila gerda gerda pomankljivost nekdanje vlade, da so Slovenca večidel po postavah sodili, katerih ni mogel nikdar razumeti, ker so bili v ptujem jeziku pisane. Ko bi se bilo na Nemškem ali Laškem itd. kaj takega godilo, bi bili to naravnost in po pravici barbarstvo imenovali. Za Krajnca je bilo pa to vse dobro in prav. — (Konec sledi.)

Austrijsko cesarstvo.

Ljubljana. Na večer 11. marca je nanaglooma hud vihar vstal. Bliskalo in gromelo je silno. Na enkrat so žarorjavi oblaki ogenj naznanili. Zvedli smo, da je na Skaručni skorej cela vas pogorela. Da prebivalci nobene stvari rešiti niso mogli, je gotovo, ker je bilo zavolj silne nevihte ko bi trenul vse v ognju, in ker so imeli večidel lesene hiše. Čujemo, da je bilo le malo zavarvanih. Tudi iz Štajerskega se sliši od pogoriš.

Ljubljana. 13. marca so spet naši vojaki, ki so se komaj iz bojnega polja v mirno domovino vrnuli, na Laško odrinuli.

* Iz vsih krajev se piše, da so se letos ljudje 4. marca pri obhajanju podeljene vstave le malo in mlačno vdeležili.

* Časopis „Union“ opomina vsakega, kteremu se nesrečni ljudje smilijo, da bi v bogim Ogram, kterim je letašnja huda povodenj vse vzela in njih mnogo na beraško palico pripravila, po svoji moči k boljšem stanju pripomogel.

* Čujemo, da je vodstvo normalnih ljubljanskih šol od ministra uka povelje dobilo, vse predmete v nemškem jeziku razlagati. Mi vonder tega nikakor ne moremo verjeti, da bi ministerstvo, ki je mnogokrat izreklo, da se ima v šolah v narodnem jeziku učiti, tako povelje dati zamoglo. Ako bi bilo temu tako, bi morali naravnost reči, da je enakopravnost gola laž; pa saj — Slovincu gre lajat' in tace lizat'.

Celjovec. V „Südsl. Zeitung“ se iz Celjovca piše: Ze v več časopisih smo čuli tožbe, da Slovenci, nehvaležni očetu in materi, ki sta jih najpopred slovenske glase izrekovati učila, naj lepše priljubljenosti v nemar pušajo, se v maternem jeziku izobražiti. „Oni znajo revno in za potrebo slovenski“, in to je po njih zastopnosti dovolj! Tudi nemec zna nemški govoriti, in vonder se uči nemški jezik skoz 12—15 let. Slovenski mladenči, ali vas ni sram, mnogo let in mnogo predmetov se učiti, maternega jezika pa še brati in pisati ne znati! — Kaj ne čutite rane, smertnega suna, kterega z izdajo in odpadom veliki materi Slavi pripravljate! Kaj ne čutite, da si iz svojeglavnosti in lenobe naj krasnišo prihodnost zapirate in na velikem prostem polju sami sebi tesne meje postavljate: „Quot linguas cales, tot homines vales!“ Sedajnost je velika in važna; potemtstvo bo od ljudi mnogo tirjalo. — Le žalostnega serca torej naznanim, da je v tukajšnjih gimnazialnih šolah od 98 slovenskih učencov le 21, čujte 21! spraševanju slovenskega jezika se podverglo; hvalevredna je gorečnost nemcev, katerih se je 46 spraševati dalo.

Bi hotel Bog, da bi žive in serčne besede gosp. vodja, Dr. Burgerja, s kterimi je učence opominal slovenskega tako koristnega in potrebnega jezika se pridno poprijeti, zaželjeni sad obrodile! Da bi vonder enkrat minister uka v tej zadevi naše tolikokrat izrečene želje uslišal!

Štajarska. Pervo šolsko polletje je na Celjskem gimnaziju s poslednjim dnevom februarja brez posebnih izpitov končano bilo.

Prepričan, da želijo mnogi zvediti, česar se celjski latinskošolci učiti morajo, in čemu se ima domovina slovenska od svojih sinov nadati: hočem kratko tukaj razložiti. Kakor je znano, je celjsko gimnazije na sedem klasov razdeleno. Verozakon, latinski, gerški, slovenski in nemški jezik, računostvje, zemljopisje z dogodivšinami, in naravo-

povestje so predmeti, katerih se mladina v njem učiti mora.

Za slovenski in nemški jezik je 5 ur na teden odmerjeno, pa okolnosti so učenju slovenskega jezika tako nasprotno bile, da se je nauk slovenskega jezika v nižjih štirih klasih samo po eno uro, v višjih treh klasih pa po 2 uri na teden dajal. V višjih treh klasih uči slovenščino gramatikalni profesor g. V. Konšek; v nižjih štirih sedajni suplent 3. lat. šole.

Razun enega, ki je c. k. ministerstvo zaprosil, da bi bil odvezan dolžnosti slovenskega jezika se učiti, (dovoljenja še do zdaj ni dobil) so vsi pripisani nauku slovenščine.

Ako pa ravno sitne nasprotnosti kakor povsod, take tudi tukaj slovenščino zavirajo, moram vendar sedajnim učencem na čast opomniti, da je duh slovenski tudi po njih zahlidal, in da se domovina vsemu dobremu od njih nadati ima. (Čbela).

Horvaška. Vstava za Horvaško je že gotova. Te dni so se ministri čez njo posvetovali, v svetu je bil tudi ban Jelačić pričujoč. Upati je tedaj, da se bode skorej razglasila. Od bana Jelačića se to in uno pripoveduje. Eni časopisi pravijo, da bo šel v Benetke za civilnega in vojaškega poglavarja, drugi, da hoče za poslanca v kako zunajno deželo iti, spet drugi še vedno dan naznanujejo, ko se bo na Horvaško podal. Komu bomo tedaj verjeli?

Serbska. Vuk Karadžić bo še to leto slovník z nekaj tisuč besed pomnožen v drugo natisniti dal.

Česka. Iz Prage se piše, da zagrebško bansko svetovavstvo vradne dopise na pražke gosposke v českem jeziku pošilja.

* Gospod Nebesky je vredništvo časopisa „Českeho Muzeum“ prevzel.

* 4. marca so neki mlin na Českem tolovaji zropali, ko ravno mlinarja doma ni bilo, in so vse živo pomorili, in kolikor so mogli blaga odnesli. Mlinar se je med tem z enim častnikom konjkov v Melniku pogovarjal. Ko domu pride, in strašno nesrečo vidi, se hitro poverne in častniku vse pove. Ta hitro s svojimi konjki in mlinarjem v mlin jaha. Tu najdejo pet mrtvih, od tolovajev pa več ni bilo ne duha ne sluha. Mlinar najde v enej stranskej izbi psa, ktereга so tolovaji pozabili. Dobro ga je poznal. Hitro jo vojak proti tisti hiši zajahajo, kjer je bil pes doma. Okna so bile razsvitljene. Častnik zapove bišo, v ktereј je enajst možev plen med saboj delilo, obstopiti in sam z golim mečem noter gre, ki so ga pa naglo umorili. Ko konjki to vidijo, se jezno vderejo v izbo, morivce častnika posekajo, druge pa povežejo in pred sodbo peljejo.

Slovaška. Slovaški poslanci so spet na Dunaj prišli pri visokej vladi milosti iskati, ker jih madjarski vradniki silno preganjajo in trinožno z njimi ravnaajo. V serce mora zares človeka boleti, ako toliko neizrečenih krivic čuje, ktere vbogi Slovaki terpeti morajo. Večidel vradnikov je madjarov ali pa starokopitnih zlahtnikov. Kar ti ljudje počnejo, ni za povedati. Naj več pa morajo tisti preterpeti, ki so se svojevoljno proti Madjarom bojevali. In tako osodo ima zdaj narod, ki je blago in drago za vladarja žertval, ki je vladi iz celega serca vdan! Da bi vlada svojo pazljivo oko skorej na vboge Slovake obrnila, in jih tako silnih sovražnikov rešila. 8. marca so slovaški poslanci pred cesarja stopili, ki jim je za gotovo obljubil, da hoče skorej Slovake rešiti svojih in sovražnikov vlade. In ti poslanci si še zdaj ne upajo domu vrnuti, ker se boje, da bi jih vradniki do smerti ne pretepali.

* Profesorja Mikložića je te dni pruska

vlada povabila v Brezlavo za profesorja Slovanstva in mu za letno plačo 1200 tolarjev obljubila. Ako bo Mikložić profesuro prevzel, ali ne, še ne ve, to bi bilo gotovo za avstrijske Slovane velika zguba. Tako se piše iz Dunaja v Union.

* Sodništva so že v več krajih po Slovaškem vpeljana, pa povsod se vse v madjarskem jeziku opravlja.

Austrijska. Ministerstvo uka je učitelje v tri razrede razdelilo; v tiste, ki v mestih, v tergi in ki v vaseh uče. V vsakem kantonu se bo šolsko svetovavstvo sostavilo; služba učitelja bo od cerkvene službe ločena; plača učiteljev se bo po zgoraj omenjenih razredih razdelila.

Ogerska. Prebivavce Komarna je v dveh letih in pol 6 velikih nesreč zadelo: 1) Ko se je Stefan Palatin 7. oktobra 1847 v mesto peljal, se je most podel in 80 oseb je utonilo; 3) 17. septembra 1848 je dve tretjini mesta ogenj pokončal; 3) strašna revolucija, ki je prebivavce na beraško palco pripravila; 4) 37 dnevna topka, v ktereј se je mnogo ljudi končalo in nezmerna škoda napravila; 5) kolera in legar, ki sta v Komarnu naj hujše divjala in 6) povodenj, kakoršne še tam nikdar ni bilo, ki je prebivavce v naj večjo nadlogo pripravila.

Lombardo-ben. kraljestvo. Vojskovodju Radeckemu bo sreberno, z zlatom okovano palico njegova armada podarila s sledečim pismom:

„Z slavo in zmago ovenčan poljni vojskovodja!“

Ko se je družbini red z srečo narodov v svojem tečaju majati začel, ko je brezpostavnost s puntom oholo glavo vzdignula, in v zvezi s tujo nezvestobo temelj naše države potresla, takrat je stopila Vaša prevzvišenost zaupaje na zvestobo in hrabrost vojsakov, pokončavnej vihri neplaho nasproti. Vsako overo, ki stanje vojskovodja obtežiti zamore, je Vaša prevzvišenost z nevklonljivo stanovitnostjo zmagati vedla; srečno ste z svojo zvesto armado vojsko dokončali, ktera bo Vam občudenje sedajnosti in potemstva, hvalo carja in češnje cele avstrijske armade na veke varovala.

Vaš visoki izgled je imel čudovito moč. Enako nadušenje za ohrambo države je celo armado spretelo; kakor en mož je obstopila prestol svojega cara; izdaja in brezpostavnost ste bežale zmagani od moči kreposti. Avstrije hvaležna armada Vam želi, visoki vojskovodja spominek svoje ljubezni, češenja in hvaležnosti podariti. Podpisani so bili zvoljeni Vašej prevzvišenosti ti dar pokloniti. Beseda vojakov je zvolila znamenje Vaše dostojnosti, vojskovodno žezlo, s katerim ste jim pot k svoji dolžnosti in k zmagi kazali.

Naj vaša prevzvišenost še dolgo nosi to žezlo v varstvo prestola in domovine, v ponos in radost armade, ki vas svojega najčastitljivejšega očeta, svojega dragega vodja, svojega z slavo in zmago ovenčanega polnega vojskovodja časti.“

Tuje dežele.

Bosna. Vstajniki so Bihač napadli in turškim vojakom vzeli in jih iz cele Krajne spodili.

Turska. Turska vlada je iz Proponta nekoliko bark proti gerškim bregovom poslala.

Gerška. Zadnje novice iz Gerškega pravijo, da Angleži ne nadlegujejo več tako hudo Gerkov.

Laska. Glasnik dalmatinski pove, da je v Firenci 400 avstrijskih vojakov na očeh bolnih; 20 jih je že popolnoma oslepilo, in drugi le na eno oko vidijo. Ta bolezen ima v Evropi različna imena; nji so posebno tisti podverženi, ki v veliki množici žive.

Lepoznansko polje.

V mladosti nesrečen.

(Iz starega rokopisa *).

Mladina — vročina, starost priklina — v persih je zima.

Spomlad je prišla, vse cveti,
Življenje novo se rodi,
Za mene le spomladi ni,
Je v persih huda zima. —

Zelenje spet oblači vse,
Nam daje sladko upanje,
Zelenje pa in upanje
Je vzela meni zima.

Po polji vidim rožni cvet,
Metulj popiva z njega med,
Po meni pa se dela led,
Je v persih huda zima.

Kar diha in življenje ima,
Z veseljem vse spomlad obda,
Pri men' je žalost le doma,
Je v persih huda zima.

Prisvita komej beli dan,
Glasi se petje od vsih stran',
Al gluh za vse sim in zaspan,
Je v persih huda zima.

V spomladi noč več strašna ni,
Slaviček vižice drobi,
Po meni burja pa hruši,
Je v persih huda zima.

Povejte rožce, prašam vas,
Povej mi tičie mili glas,
Bo še za me veseli čas,
Kdaj bo nehala zima?

Ah, jez zastopim čisto vas,
Kaj pravite mi rožice,
Kaj pravite mi tičice,
Kdaj bo nehala zima.

Ko zgine lica tvojga cvet,
Ko zgine spred oči ta svet,
Tačas spomlad bo prišla spet:
Te bo nehala zima. —

Pad Carigrada.

(Dalje.)

Mohamed ni koj v mesto šel, ampak zunaj je tako dolgo čakal, da je zvedil, da so njegovi vojšaki vse premagali, in to je bilo okrog dvanajstih. Tedaj se je brez strahu noter podal, spremljen od svojih velikašev. Naj popred stopi v Ajo Zofijo. Skoči raz konja in gre noter. Tuzagleda patriarha z sv. Rešnjim telesom v rokah pred oltarjem stati, da bi grozovitega zmagačca omečil in mu usmiljenje v sercu zbudil. Al Mohamed ne porajta nanj, naravnost proti oltarju se vdre, ter ga neusmiljeno prebode. Patriarh pade in umirajoč Mohamedu te pomenljive besede govori: „Prokleti pagan, prokletstvo bo tebe in tvoje naslednike spremljalo, čez

* To pesmico smo našli v starem rokopisu, in še ne-
ktere druge. Žal nam je, da rokopis ni bil več cel,
ker so pesmice, ktere smo v njem našli, večidel prav
lepo zložene.

dvakrat dve sto let ravno na današen dan bo velki ozmanski duhoven na tem oltarju umorjen, turška der-
žava bo z mestom ti dan padla in mohamedanske vere bo konec.“ Ko krasno okinčanje ogleduje, se nikdar ne more prečuditi in če bolj gleda, bolj se čudi; zdaj bere napis: Bog jo je postavil, in ona se ne bo potresla, Bog je bo varoval o zoru! Ko vidi nekega vojakatlak odkopovati, stopi k njemu, ga udari z mečem ter reče: Zaklade mestne sim vam prepustil, poslopja pa so moja! Potem zapove Mohamed vojake k molitvi skupej poklicati, sam stopi na oltar in začne: Bog je eden! Gerki pripovedujejo, da je en angel obris, ime in dnarje za zidanje te cerkve iz nebes prinesel. Konstantin velki je kamne podstavil, Theodozi in Justinian sta jo sozidala; potem ko je dvakrat pogorela in od potresa poškodovana bila, je bila cerkev Božje modrosti somenj posvetnih in Božjih opravil; ni bila le svetišče mesta, tem več celega carstva, naj krasniše in naj veličastniše delo celega sveta. Ko Mohamed Ajo Zofijo v turško svetišče posveti in se vun poda, zapove velkega admiral, Luka Notaras-a pred se pripeljati, in mu reče: Glej, tvoje lepo delo odrečene podaje na kupu pobitih, v številu vjetih. Notaras mu zaverne: da ni ne on, ne cesar toliko v mestu premogel, da bi se bil zamogel podati, posebno potem ko je car pisma dobil, v katerih mu je bilo svetovano, da naj se stanovitno derži. Potem ga praša Turk po cesarju, ali je na barki zbežal, ker je pet genueških bark srečno iz barkostaje pobegnulo. Notaras odgovori, da ne ve, ker je bil pred vratmi cesarskega poslopja, ko so Turki pri vratih Karzias v mesto prederli. V tem hipu stopita dva Janičara pred Mohameda in mu povesta, da sta cara umorila. Mohamed jima naroči, truplo poiskati in mu glavo prinesiti. Potem tolaži Notarasa, zapove njegovo ženo in otroke poiskati, obdaruje bogato vsakega posebej in mu obljubi, ga v službi, v kateri je pri cesarju bil, pustiti. Zavolj te obljube poda nezvesti Notaras Mohamedu imenik cesarskih dvornih in prvih državnih vradnikov, in Mohamed jih zapove poiskati in je vsako glavo drago plačal. Notaras je Mohamed prizanesel in ga domu spustil. Med tem so sultanu Sulejmanovo in Konstantinovo glavo prinesli.

Te dve mogočni glavi ste se sedaj kervavi v prahu pred Mohamedom valjale; cesarjeva glava je bila na dvornem tergu obesena na spominek Heleni, ktereja je Konstantin velki svoji materi postavil, in njegova glava je celi dan na njem vesela, na večer so jo dol vzeli in potem v mesta male Azije na ogled poslali; Gerkom je bilo dopušeno truplo pokopati.

Predmestje Galata, ki je bilo s terdnim ozidjem obdano, je z Saganos-pašatom pogodbo sklenulo, mu dragovojno ključce prineslo in milosti prosilo, ktero je tudi zadobilo. Saganos je povelje dobil s predmestjem milostno ravnati, pa zraven tudi prebivavcem sultanovo zapoved naznaniti, da naj mirni bodo in da se ne podstopijo v cesarske barke stopiti, ko se bodo približale. Ko pa barke pridejo, se vdere vse ljudstvo nanje. Turki tedaj nektore umore, drugi se pa nazaj vernejo. Kolikor Gerkov še niso Turki v sužnost odpeljali, so v Galato pripeljali. Samo Notarasu je bilo pripušeno tudi naprej v svojem poslopju stanovati.

(Konec sledi.)